Suomen Leipuriliitto ry

LAUSUNTO
27.4.2018

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@mmm.fi

Viite **MMM032:00/2017**

Asia **Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi elintarvikemarkkinalaiksi ja laiksi oikeudenkäynneistä markkinaoikeudessa annetun lain 1 luvun 6 §:n ja 5 luvun 2 §:n muuttamisesta**

Suomen Leipuriliito ry (jäljempänä Leipuriliitto) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asiassa ja toteaa seuraavaa:

Kannattamme esityksen lähtökohtana olevaa tavoitetta elintarvikemarkkinoiden toimivuuden parantamisesta ja elintarvikeketjussa heikoimmassa asemassa olevien toimijoiden aseman turvaamisesta. On tärkeää, että epäterveellisiin kauppatapoihin puututaan silloin, kun niitä ilmenee. Emme ole kuitenkaan ole vakuuttuneita siitä, että tällä lailla edellä mainittu tavoite saavutetaan.

EU:n komissio on antanut 12.4.2018 direktiiviehdotuksen elintarvikeketjun epäreilujen kauppatapojen säätelyksi. Direktiiviehdotus on saman suuntainen kuin kansallinen ehdotus elintarvikemarkkinalaiksi. Direktiiviehdotuksessa määritellään minimiharmonisoinnin taso ja velvoitetaan jäsenmaat huolehtimaan kansallisesta toimeenpanosta. Koska EU:ssa on tarkoitus säännellä samoja asioita kuin kansallisessa lainsäädännössä, niin kokonaisuus huomioiden on järkevintä odottaa EU sääntelyn toimeenpanoa, eikä erikseen säätää samoista asioista kansallista lainsäädäntöä. Katsomme, että sillä aikaa, kun tätä asiaa koskevaa EU-lainsäädäntöä säädetään, niin Keskuskauppakamarin yhteyteen perustetulle Elintarvikeketjun kauppatapalautakunnalle tulee antaa mahdollisuus osoittaa toimivuutensa.

Lakiesityksen mukaan perustetaan elintarvikemarkkinavaltuutetun tehtävä. Jos tällainen tehtävä perustetaan, niin se tulee perustaa Maaseutuviraston yhteyteen, ei Kilpailu- ja kuluttajaviraston yhteyteen. Ja jos kyseinen tehtävä perustetaan, niin edellytämme myös, että valtiovalta nimeää jonkun tahon valvomaan elintarvikemarkkinavaltuutetun toimintaa ja hänen käyttämiään toimintatapoja. Pelkkä ”virkavastuulla toimi-

Käyntiosoite: Pasilankatu 2, 00240 Helsinki
Puhelin: (09) 1488 7300
www.leipuriliitto.fi
Jo vuodesta 1900
Postiosoite: PL 115, 00241 Helsinki
Telefax: (09) 1488 7301
Y-tunnus 0202195-6

minen" ei voi olla tässä tapauksessa riittävää. Lisäksi katsomme, että tehtävään nimettävällä henkilöllä tulee olla sekä ylempi oikeustieteellinen korkeakoulututkinto että laajaa tuntemusta ja kokemusta elintarvikeketjun toiminnasta.

Lisäksi lakiesityksen mukaan elinkeinonharjoittaja on salassapitosäännösten estämättä velvollinen antamaan maksutta elintarvikemarkkinavaltuutetulle tämän pyynnöstä tarjousten ja sopimusten ehtoihin ja käytäntöihin taikka hyvän liiketavan vastaiseen tai sopimattomaan menettelyyn liittyvien vaatimusten noudattamisen varmistamiseksi välttämättömät asiakirjat. Yritysten oikeusturvan kannalta on tärkeää, että lain perusteluissa ensinnäkin tarkennetaan mitä välttämättömillä asiakirjoilla tarkoitetaan. Leipomo- ja konditoria-alan yrityksille voi koitua elintarvikemarkkinavaltuutetun valvonta ja tietojensaantioikeudesta paljon hallinnollista taakkaa, kun yritys etsii tarvittavia asiakirjoja yms. Lisäksi lain perusteluissa tulee tarkentaa, missä aikataulussa tietoja valtuutetulle tulee antaa. Leipuriliitolla on omakohtaista kokemusta viranomaisen tietojensaantioikeudesta aiheutuneesta hallinnollisesta taakasta, kun Kilpailu- ja kuluttajavirasto tutki Leipuriliiton toimintaa vuosina 2010-2015. Hallinnollinen taakka on erityisen suurta silloin, kun viranomainen voi tietojensaantioikeuteen vedoten vaatia suuren määrän asiakirjoja ja määrätä tietojen antamiseen vain lyhyen määräajan. Sen jälkeen, kun yritys on nähnyt suuren vaivan tietojen keräämiseen ja tietojen toimittamiseen viranomaiselle, asia voi seisoa "viranomaisen pöydällä" useiden kuukausien ajan. Jos elintarvikemarkkinalaki tulee voimaan, niin on erittäin tärkeää, että elintarvikemarkkinavaltuutetun virkamiesvalta ei johda elintarvikeketjussa toimivien yritysten "pompottamiseen".

Kunnioittavasti

SUOMEN LEIPURILIITTO RY

Mika Väyrynen
toimitusjohtaja